

Yeni Yayınlar

Tarih İncelemeleri Dergisi
Cilt/Volume XX, Sayı/Number 1
Temmuz/July 2005, 219-210.

Yuri Bregel, An Historical Atlas of Central Asia, Brill, Leiden 2003, 110 sayfa. ISBN. 90-04-12321-0

Indiana Üniversitesi öğretim üyelerinden Yuri Bregel'in hazırladığı Orta Asya Tarih Atlası, Türk tarihi açısından fevkalade önemlidir. Atlasta mevcut haritaların büyük kısmı yeni bilgilere dayanılarak yazarın kendisi tarafından çizilmiştir. Bir kısmı ise 1960'lı yıllarda Rusların hazırladıkları haritalara dayanmaktadır. Yazar, 1990'lı yıllardan sonra basılmış yazılardaki verileri kullanarak bu harita koleksiyonunu oluşturmuştur. Atlasta toplam kırk yedi harita bulunuyor ve yandaki sayfalarda haritalara ilişkin değerli tarihsel bilgi sunuluyor. Bu Atlas, eski çağlardan 2000 yılına kadar Orta Asya'da kurulmuş Türk devletlerine kronolojik olarak toplu bir bakış yapmamıza olanak sağlıyor.

Haritalar:

- 1- Temel Coğrafi Özellikler ve Vilayetler
- 2- Belli başlı Arkeolojik siteler
- 3- Büyük İskender zamanında Orta Asya
- 4- M.Ö. 3-2. yüzyıllar: Part ülkesi, Baktriya ve Yücei
- 5- M.Ö. 1. yüzyıl: Part ülkesi, Kuşanlar, Hunlar ve Hiognu
- 6- M. S. 3-6. yüzyıllar: Sasaniler, Kidariler ve Eftalitler
- 7- M. S. 6-7. yüzyıllar: Sasaniler, Soğd ve İlk Türk Kağanlığı
- 8- M.S. 7. yüzyılın ikinci yarısı: İlk Arap akınları, Türgeş kağanlığı, Tang istilası ve Tibet
- 9- M.S. 8. yüzyılın ilk yarısı: Arap fetihleri, Türkler, Tang ve Tibet
- 10- 8. yüzyılın ortasından 9. Yüzyılın sonuna. Batıda ilk İslam dönemi, Doğu'da Karluklar ve Uygurlar
- 11- 10. yüzyıl: Samanoğulları, Karahanlılar, Oğuz Kimekler ve Kıpçaklar
- 12- 10. yüzyılda Batı Türkistanın Orta Bölgeleri
- 13- 11. yüzyılın ilk yılları: Gazneliler, Karahanlılar ve Seçuklular
- 14- 1040'tan 11. yüzyılın sonuna kadar Selçuklular ve Karahanlılar
- 15- 12. yüzyılın ilk yarısı: Selçuklular, Karahanlılar, Harizmşahlar ve Karahıtaylılar
- 16- 12. yüzyılın ikinci yarısı: Karahanlılar , Harizmşahlar, Karahıtaylılar ve Gurlular
- 17- 13. yüzyılın ilk yılları: Gurlular, Harizmşahlar, Karahıtaylılar ve Küçlük
- 18- Moğol fethi
- 19- 13. yüzyılda Moğol ulusları
- 20- 14. yüzyılın ilk yıllarından Timur'un yükselişine kadar Moğol ulusları
- 21- Timur, Çağataylılar ve Cuci Ulusu
- 22- 1405-1468: Timuriler, Moğollar ve Özbekler
- 23- 15. yüzyılın ikinci yarısında Orta Asya ve İran
- 24- 1469-1499: Timuriler, Moğollar ve Özbekler
- 25- Özbeklerin Batı Türkistan'ı fethetmesi
- 26- 16. yüzyılın İlk yarısında (1510-1550): Özbek hanlıkları, Kazaklar ve Moğollar
- 27- 16. yüzyılın ikinci yarısı: Abdullah han, Arabşahiler ve Deşt-i Kıpçak
- 28- 17. yüzyıl: Astarhanlılar, Harezm, Kazaklar ve Cungarlar

Yeni Yayınlar

- 29- 18. yüzyılın ilk yarısı Nadir şah, Buhara, Harezmi, Kazaklar ve Cingarlar
- 30- 18. yüzyılın ikinci yarısı: Buhara, Harezmi, Hokand, Kazaklar ve Cingarlar
- 31- 19. yüzyılın ilk yarısı: Buhara, Harezmi, Hokand, Kazaklar ve Rus yayılması
- 32- 19. yüzyılın ikinci yarısı: Rusların Batı Türkistan'ı fethetmesi
- 33- 18-19. yüzyıllarda Harezmi
- 34- 17-18. yüzyıllarda Orta Asya'nın Ticaret Yolları
- 35- 19. yüzyıl Özbek aşiretleri
- 36a- Türkmen aşiretleri ve göçmeleri (16-19. yy.)
- 36b- Türkmen aşiretleri ve göçmeleri (19-20. yy)
- 37- 20. yüzyılda Türkmen aşiretleri
- 38- 20. yüzyılda Kazak aşiretleri
- 39- 20. yüzyılda Kırgız aşiretleri
- 40- 19. yüzyılda Buhara şehri
- 41- 19. yüzyılda Semerkand şehri
- 42- 19. yüzyılda Hive şehri
- 43- İslami abideler
- 44- 19. yüzyılın sonu ve 20. Yüzyılın başı: Rus idaresinde Batı Türkistan
- 45- Batı Türkistan'da Sivil Savaş ve Devrim 1917-1922
- 46- Orta Asya'nın 'Milli Sınırları' ve Sovyet Cumhuriyetlerinin Oluşumu
- 47- 2000 yılında Orta Asya.

Eftalitler, Arap kaynaklarında Haytallar olarak geçiyor. Kidaralılar ise dördüncü yüzyılın ortalarında veya ikinci yarısında kökeni belirsiz yeni bir göçebe grup olarak ortaya çıkıyor. Bizans kaynaklarında Çionitler, bazı kaynaklarda Kidariler, Kidari Hunları. Henüz ispat edilemeyen bir hipoteze göre Kidara isimli biri tarafından kurulmuş Kidara beyliği. Semerkant bölgesine kuzeyden geldiler. Dördüncü yüzyılın sonlarında Hindikuş dağlarının güneyini fethettikler, Pencab dahil olmak üzere. Neticede bu atlas Orta Asya üzerine çalışanlara son derecede fayda sağlar.

M. Akif Erdoğan